

VPN ЯК ЗАСІБ БЕЗПЕЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В КРАЇНАХ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ ДО СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ТА МЕСЕНДЖЕРІВ

Ребро Д.Я., студентка магістратури
Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка,
Київ

Вступ. З кожним роком кількість людей, що користуються засобами спілкування в Інтернеті, невідомо зростає. Поступове розширення кіберпростору є небажаним в країнах, де режим намагається мати абсолютний контроль над людьми та інформацією. Для цього влада блокує певні сайти та месенджери. Один із засобів боротьби із блоком є VPN.

Актуальність теми. Інформаційна безпека у кіберпросторі для людей, які живуть в недемократичних режимах, потребує удосконалення. Щороку є люди, які користуючись забороненими режимом сайтами, зазнають утисків. Програмісти створили низку засобів, які дозволяють заходити на заборонені режимом ресурси анонімно. VPN є одним з них. Для України це питання актуальне є ще тому, що близько 7000 біженців, які проживають на її теренах, тікали від подібних режимів. Наразі їх родичі використовують VPN та інші засоби, аби зв'язатись з ними і не викрити їх місцезнаходження [6].

Мета. Метою нашого дослідження є обґрунтування важливості удосконалення VPN в країнах, де доступ до соціальних мереж і месенджерів є обмеженим.

Методи дослідження. Для опрацювання теми було використано такі методи: аналіз документів, узагальнення, класифікація та опис результатів дослідження.

Теоретичне підґрунтя. Питання інформаційної безпеки було порушено Рижук О. [5]. Проте матеріалів та наукових робіт на цю тему в контексті свободи інтернету в недемократичних країнах недостатньо.

Джерела дослідження. Нами було опрацьовано документи Amnesty International, статистичні дані ресурсу Statista, матеріали Human Rights Watch і новинні матеріали низки міжнародних медіа.

Результати дослідження. Перед нами була поставлена задача проаналізувати важливість використання VPN в країнах з недемократичним режимом, виявити проблеми пов'язані з цим та шляхи до їх вирішення.

Ми проаналізували, які соціальні мережі та месенджери користуються попитом та з чим це пов'язано. Серед них: Telegram, Facebook, Instagram, Twitter [3]. Люди користуються цими засобами, аби дізнатись що відбувається в світі, відправити інформацію про злочини їх влади в міжнародні видання, проінформувати про заарештованого активіста, спілкуватись з родичами за кордоном, або мати свій бізнес чи сторінку. Офіційна статистика VPN зазначає, що 18% їх користувачів користуються цією програмою, аби приховати ці дії від влади [4].

В дослідженнях Amnesty International за 2018 рік зазначено, що в цих країнах були випадки покарання за активність на заблокованих ресурсах [1]. Покарання за діяльність на заборонених ресурсах залежать від кожної з цих країн. Проте найбільш типовими є: арешт, ув'язнення, побиття батоном, заборона про невиїзд з країни, тощо.

Режим 4 з 10 цих країн, заборонив користування як ресурсами так і VPN [2]. Програмісти, які працюють на недемократичні режими виявляють сайти, що продають програму VPN і блокують їх. Крім того, вони створюють альтернативний VPN, який не виконує своєї функції.

Відповідно питання інформаційної безпеки в цих країнах є нагальним. Враховуючи, що під час масових заворушень, режим зменшує швидкість

інтернету, а можливість відправити стратегічну інформацію за кордон є нульовою – засоби безпеки мають постійно оновлюватись.

Висновок нашого дослідження полягає в тому, що VPN є одним із засобів, які забезпечують певну інформаційну безпеку людини в недемократичному режимі. Це зменшує кількість людей, які зазнають переслідування. Проте оскільки 4 країни з 10 проаналізованих заблокували в себе VPN, люди вимушені ризикувати, купуючи нелегальний. Це створює небезпеку для їх життя та здоров'я. Тому вважати VPN абсолютно безпечним не є наразі можливим і існує нагальна потреба в пошуку додаткових шляхів забезпечення інформаційної безпеки.

Використана література:

[1] Amnesty International. Amnesty International Report 2017/18 / Amnesty International. – London: Amnesty International 2018, 2018. – 408 с.

[2] List of countries that have officially banned the use of VPN [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.thewindowsclub.com/list-of-countries-that-have-officially-banned-the-use-of-vpn>.

[3] Most popular social networks worldwide as of April 2019, ranked by number of active users (in millions) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users/>.

[4] VPN Statistics and Usage [Електронний ресурс]. – 2103. – Режим доступу до ресурсу: <https://thebestvpn.com/vpn-usage-statistics/>.

[5] Аналіз підходів щодо визначення поняття «інформаційна безпека» в умовах глобалізації / Рижук О.. // Міжнародні відносини Серія "Політичні науки". – 2017.

[6] УВКБ ООН. Інформаційна довідка Березень 2019 року
[Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу:
<https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2019/03/2019-03-UNHCR-UKRAINE-Fact-Sheet-FINAL-UKR.pdf>.